

5
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. Επτάρχ. III, 34 / 1970

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Δευέμ. 1969/μάρτ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις)..... ΔΙΒΑΡΑΤΑ ..
 (παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας ..... Σάμης,
 Νομοῦ ..... Κ < Φ Α Λ Λ Η Ν Ι Α Σ
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Γεωργίου
 νίκας... Εὐάγγελος ἐπάγγελμα .. Δημοδιδάσκαλος
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις .....
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον..... 48 (1)
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
- α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Κραυδάτος Στυρεῖδης
 τοῦ Ανδρέου
 ἡλικία... 75 ... γραμματικαὶ γνώσεις... Δ Δημοσίου
 ... τόπος καταγωγῆς... εἰς Στρατιᾶν Σιβε-
 ρίαν

β) Κραυδάτος Γεράσιμος Στυρεῖς (56) εἰς Στρατιᾶν Σιβε-
 ρίαν

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκήν ποιμνίων ; Τὰ στάσιμα εἰς 4000 (4000)
 δὲ προωρίζοντο διὰ σποράν τὰ ἄλλα διὰ βοσκῆς.
- Ἐπὶ τῶν χωριστῶν ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ; .. ὅχι ..
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
 εἰς φυσικὰ πρόσωπα.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπὲρ αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του ; .. οἱ περιβόητοι τῶν διατηρῶν ..

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

Καὶ ἐπὶ δύο συγχρόνως.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

Ἀπὸ ὑπὸνυχον γαιοκτήμονες

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι· ἦσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομισθίου εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Ἀπὸ ὑπὸνυχον ξένοι.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

Ὁχι.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... οἱ νέοι, γυναῖκες, πηγαίνοντες ἐπὶ

ὅλητα ἄλλοι δὲ εἰς τωροκομῆα.

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

Εἰς τὰ τωροκομῆα ξημέρων ἢ τωροκνήλα.

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Ἐλιπαίνοντο με ζωϊκὴν κόπρον.

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Πρὸ 1936-37 ...

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Περίπου πρὸ το 1980 ...

τὸ σιδηροῦν ἄροτρον, μηχαναὶ δὲν χρησιμοποιοῦνται.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... Πρὸ 1980 ...

ἡ προμήθεια ἐγίνετο ἐξ ἀλλοῦ περικυκλ. ζυγὸς τῆς γῆς.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

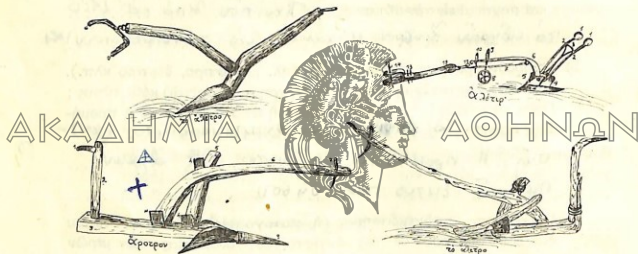

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Πρὸ 10 ἐτῶν πλεόνον
3) Μηχανὴ θερισμοῦ δὲν χρησιμοποιεῖται

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) ^{Δέν ὑπάρχει} ..
 5) Μηχανή ἄλωνιςμοῦ ^{Δέν ὑπάρχει} ..

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ^{οἱ γέροντες οὐ χωρεῖται} ..
^{ματόνιν ἀνευλήθη θεράπειαν} ..

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; ^{ὡς τὸ ἐμφανισμένον διαγράμμιον} ..

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

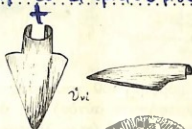
1. ^{χρυσὴ}	6. ^{Γούρα} .....
2. ^{Ἀκροποδίζητο}	11. ^{Κέρος (μυελί)} .....
3. ^{ἑνὴν}	12. ^{Γερά} .....
4. ^{Γαλιτο}	13. ^{ὑνί} .....
5. ^{ἡπάθ}	14. .....
.....	15. .....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Μιάς μορφῆς ὕνι ξυλίνου ἀρότρου ἦτο καὶ
ἦναι ἀκόμη διὰ τὴν τῶν χωραφῶν
ἐργασίαν. ἢ τὸ ἐμφεπὲς μὲν διὰ τοῦ

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Τώρα χρησιμοποιεῖται
εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ ξυλίνου καὶ σιδήρου. (βλ. βλ. βλ.)

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

ἦτο καὶ ἐκ ξύλου καὶ σιδήρου.
ἦτο καὶ ἐκ ξύλου καὶ σιδήρου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

ὅρα καὶ χρησιμοποιεῖται ἐν τῇ ἐργασίᾳ
ἐπιδιόρθωσι καὶ πριόνι, ἀρίδι καὶ ξυλοφάι.

πριόνι

ἀρίδι

ὕνι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) ; βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *ἄλλοτε μὲν βόες ἀλλοτε δὲ ἵπποι καὶ
ἡμίονοι.*
β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; *τὸ πλείονος ἐχρησιμοποιοῦσαν δύο ζῶα.*

- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
ἀναγκαῖος πλὴν τῶν ἵππων, ὧν οὐκ ἔχρου φορῶντων.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζεύ-
λια κλπ.). *τὸν αὐτὸν ἐνέμας καὶ ὁ ἀνωτέρω
μὲ τὴν διαφοράν δι' ἐστρέφοντο ἀπὸ τοῦ ἐλάττω
ἡμέρας καὶ ἐδύνετο καὶ τὸν αὐτὸν ζεύγος. τὸ
ὄνομα ἐξ ἐλάττω ἐστρέφοντος ὀνομασίαν ζεύγος.*

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευγῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. *① ②*

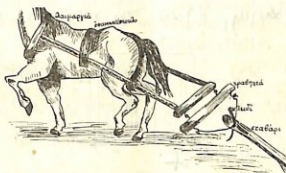
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδέχεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). *ὀνομάζεται ἀεὶ ἀπὸ καὶ προσδέχεται
μὲ σχοινί ἢ λουρί. καὶ τὸ
κεντρὸν τοῦ ζυγοῦ εἰδικῶς διαμορφωμένων.*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *αὐτὸ γίνετα.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *αὐτὸ γίνετα.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποίος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας ἔχοντες. *ἔχοντες ἄροτρον (ἄνδρες).*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). *ἔχοντες τὰ ζῶα εἰς μόντινιμ ἀπόβλιν, ἔχοντες ζῶα. ἄνω τις ζῶες.*

καὶ τὰ ἔχοντες δένονται ἀπὸ τὰ ὑπὸ καὶ ἰσὺ καὶ χερσὶ τοῦ ἀροστῆρας.
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *τὸ αὐτὸ.*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). *Με σκοινί δεμένον εἰς τὰ ὑπὸ καὶ τοῦ ζῶου καὶ ἁλόθιν δεμένον εἰς τὴν χερσὶ καὶ βιν.*

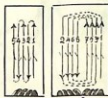

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργανον. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγόμενας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἀνυπόμνητα με ἀνταχθῆναι τὸ ἐνεδίδρα-
γμα (α).

ἡ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) :

Γονατίζω, όταν το χασμάς το ξημερώνει.

Σημειώσατε με το σημείον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὁργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὁργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ἀγροῦ εἶναι (ἢ γίνεται ἀκόμη)
εἰς τὰς ἀνάγκας (ἀγγλ. σπορὰς καὶ σπορίαις, ντάμις, θανάσις, μεσάρας
κ.λ.π.) : **ΜΕ ΒΗΘΟΡΓΗ ΔΙΔΩΝ Ν. ΑΝΘΕΛΕΙΣ. ΣΥ.**

अर्थ ५० मराठी

Πώς ξεχωρίζεται η λωρίς (ή σποριά) ; με αύλακιαν ; *Νέ αυλακ*
για

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνθήκη; νὰ γίνεταὶ ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων
δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ
ἄρσεν; οἱ τὰ μισωγέρη χωροὶ εὐδ.
δὲν δύναται νὰ γίνει ἡ σπορὰ με τὴν

- 7) Ποιοι τρόποι ή είδη όργώματος (άροτριάσεως) ήσαν έν χρήσει παλαιότερον (ή σήμερα). Δηλ. ή διάφορις τών αύλάκων μέ τό ύνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. τό αύτο ή παραμό-
νερν εξαιρουμένη ή αμ. ήμερον τού τέτλην διαφες-
εις μέ τό ύνι πλαγίω.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... τὸ ἰδιό... κε... ὅρα... τὰ... χωράφι... ..

ἔτι... ἔναι... ποτε... ..

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ... ὀργώματα... ἦν.εν.7.αι..

τὸν... Νομβριο... Α...μορ... και... μετὰ... η...
... ὀρίμην... ἡμερῶν (πρὶ τὸν... μῆνα) ἀνα...
... δου... τῶ... ἡμερῶν... ..

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ..
... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ..

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρθὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σίταρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ..

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ..

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ..

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουσία) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

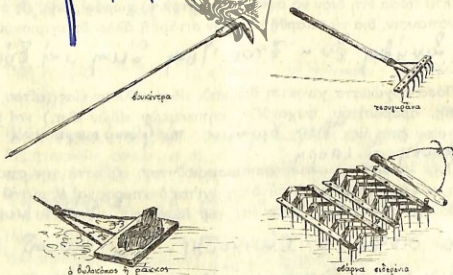
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὁποία ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; Μὲ... *ἢ μὲ βουκέντρον*

ῥάβδον δυομάζων βουκέντρον, ἢ τις ἐπὶ ἄκρον ἢ φέρει ἀπὸ χερσὶ καὶ ἡ βουκέντρον, ἢ διὰ πρὸς τοῦτο.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Γίνεται σβάρνισμα μὲ βάρνα ἢ καὶ καὶ καὶ ξυδάρια.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ βουκέντρον φέρει μετὰ τσαπὶ (ἢ ξύλον) πηκτιὰ ἀπὸ τοῦ ἄκρου καὶ ἀπὸ τοῦ ἄλλου ἢ ἢ μὲν ὅντιν.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπκα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρήσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) ^{εἰς}...
 τὸν μηχανὴν χειροκροτοῦν συνηθὴ τὰ ἄλλα ἀλλὰ
καὶ φράσεται διὰ τὴν ἀπομακρύνει τὴν
χώραν...

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὀργωма καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

Ἄν. τὸν βοσκὰ μακεῖ ἄλλος ἐντὸς ἐάν
μὲν μῆρος πρὸς τὴν ἀνὰ μὴ δοκίμει μὲ τὸ ὄρι. Τότε
καί οἱ τοῦ ἐν τῷ μὲ τὸ ζυγὰρι...

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Ἄν. Σπείρειν καὶ καλλιέργειαν
πρὸς ὀργάνων τὸ χωράφι. Τὸ ἀντικρὺ πρὸς τὴν
ἰσχυρὰν ἔτοι καὶ ἀποκρίνεται ἀπὸ ἐντὸς τῶν
ὀσπρίων τὸ διδοῦν.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ....

Ἄν. καλλιέργειαν
τριφύλλου. ὅταν τὸ χωράφι μὲν ψεκαστῇ
ἀπὸ τῆς χώρας (ἑασθῇ) καὶ ἀπὸ τῶν ὀσπρίων τῶν ὀσπρίων.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηθῶν· ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. ....

Ἄν. ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια...

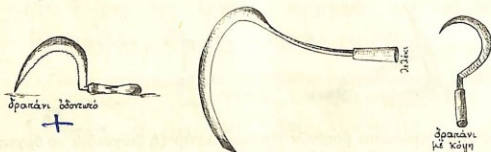
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ... Μὲ τὸ δρεπάνι...
καὶ ἐξ αμοιβῆς κατὰ τὸν ἴδιον
τρόπον.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. Σχεδιάμα-
ται ἀκόμη τὸ ὀδοντωτὸ δρεπάνι, τοῦ
τοῦ χόρτου, ὅπου χρησιμοποιοῦν διὰ τὴν
ἀλλὰ μὲ κόψη.

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τὴν τροφήν τῶν
 ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μὲ κόσσα.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

ἔφερε ξυλινὴν χειρολαβὴν ἐντὶ τῇ ὀπῇ αὐ-
τοῦ δρεπανιοῦ.

5) Ποῖος κατεσκευάζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) τοὶ ἐπικνηθῶντο ἐν τοῦ ἐμπορίου

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) μόνον τὰ βόρρια ἐθερίζον διὰ κοπῆς μετὰ χεῖρας καὶ βουερίων

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. ἐθερίζοντο περὶ τοὺς 20 πόδας ὑψὺ τοῦ ἐδάφους

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ἐλέγοντο ἀπόρριπτοι

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτῶν τὰ δράγματα (δρασίεις, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς τὰ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους (κυρίως μὲν καὶ) δουλοῦνται καὶ ὑπὸ ἀνδρῶν

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) πολλὰ ὁμοῦ περὶ τὰ 20. αἱ κεφαλαὶ εὐρίσκονται πρὸς τὸ ἴδιον κατεύθυνσιν, δηλ. κατὰ τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν. αἱ θυμνυαὶ (μουστῆραι) ἀπὸ διασταυρῶνται κατὰ τὸ κατὰ τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν καὶ ὑπὸ ἀνδρῶν 13 τὸ ἴδιο μέρος.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *ἐνταῦθα μαρτυρεῖται μόνον ἓνα*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;

*Θερίζουν γυναῖκες κυρίως ἀλλὰ βουδαν
καὶ ἄνδρες. Δὲν φέχονται ἄλλοι καὶ ἐπὶ
μηχαναίαι.*

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐξκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνεῦ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφoρίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν).

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ ἀσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*Δὲν ἔφεραν
εἰς τὰς χεῖρας τιποτέ, οὔτε περιεβάλλοντο
εἰς τὴν μέσην καθότι δὲν ἐπαίρουν
μεγάλα ποσά κτλ.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Προσέχοντες τὴν τελὴν τοῦ ἔτους (ἐκείνην ἀρχήν). Ὡς οὐκ ἔχοντες δὲ τὴν πρώτην.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. .... Δὲν ἔτρεπον.

δοῦσαν ὁμιλίαν.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

Δὲν ὑπάρχει τοιαύτη συνήθεια. Διότι ἐκείνην ἡμέραν ἔπαυσε ἡ παραγωγή.

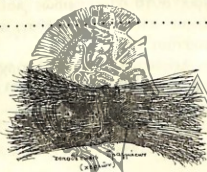
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ... Ἐξέχεται ἡμέρας

τὴν ἡμέραν ὅταν ἔκλειε τὸ ἥλιον καὶ ἀπομένειν. Ἄν ἦτο ὁ καιρὸς ὁ καιρὸς δὲν ἀφύπνιστο πρὸς ξήρανσιν εἰς τὸν ἥλιον.

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· με κοιὰ σχοινία, με σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν...
- οἱ ἴδιοι ἔδεναν τὰς στάχυνς ἐν χερσὶν
 μετὰ τῶν ἰδίων στάχυν. οἱ δὲ οἱ ἄλλοι
 ἀπορρῶντο ἀπὸ τοῦ ἔδαφους. Ἄλλοι
 ἐχρησιμοποιεῖτο ξερὰ κέριον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

ὁ συνκεντρῶντο εἰς τὰς ἀκμὰς (σημαίνει)
 τοῦ ἀγροῦ. Ἐτοποθετοῦντο πορὰ μαζὶ
 μετὰ τὴν εἴξιν πρὸς τὰ ἔξω, κειμήλια
 ὅταν δὲ ἐβράδυνεν ὁ ἀκμῆς, μὴ
 ὑπὸ μὴ βραχὺ ὁ καρπὸς —

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Πρὶν τοῦ αἰῶνος ἔμεινε ἀπὸ εἰς κήπων μόνον.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. Τὸν Σεπτέμβριο -
 Οκτώβριο καὶ τὸν Φεβρουάριο.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.

Μὲ βλαβερὰ καὶ ἄλλο
 περιωρισμένη καὶ ποσὸν καὶ ἀναμενέμενα
 καὶ διὰ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀποκομιδῆς -

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.

Ἐξήρανεν τὸ χωράφι τὸ φθινόπωρον. Ἐξή-
 ρων τὸν σανὸν. Τὸν ἔκοψαν τὸν καίον.
 Ἐξήρανεν εἰς τὸν ἥλιο καὶ ἐφυλά-
 βεντο εἰς ἀποθήκην.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). Τὸν καίον μὲ ὑδρόβαν.

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... Με' τῷ κοινῷ νόμῳ.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Μετῆρηντο εἰς ἐλάκειν εἰς τὸ εἰκόνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;

Ἐπὶ ἄλλῳ ἔχειται ὁ σωρὸς εἰς ἐλάκειν καὶ εἰς ἐλάκειν καὶ εἰς ἐλάκειν καὶ εἰς ἐλάκειν.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι; ....

ὄχι.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ....

Ἐξω τοῦ χωρίου εἰς θέσιν ἔχοντα ἑλάν.

5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
 σίς του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .. *ἀντὶ τῆς*
εἰς μίαν οἰκογένειαν ἀπὸ τῶν μέτρων μὴ ὑπάρ-
ξουσιν ποσότητες ἀλώνιων καὶ ἄλλοι χωρεῖ ἀπὸ τοῦ

6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .. *ἀρχαίως*
ἰσχυρὸν καὶ λήγει πάλιν ἰσχυρὸν εἰς τὸ γυναικείον

7) Εἶδη ἀλώνιων (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
 ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .. *πετράλωνα ὑπάρχον*
ἐν τῷ δάπεδον φέρει πλάκες κυκλικῆς
εἰς τὴν περιφέρειαν φέρει 20-30 πόδας τοῖχο.

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστοῦ ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
 ἀλώνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων).....

..... *ἀπὸ ὑδάτων χωματάλωνα*
 .....
 .....

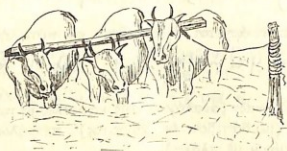
9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλώνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλώνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

..... *ὅχι* .....

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλώνοστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Λύων τὰ σταχύνια καὶ στρέφον τὰ μεφάρια
πρὸς τὸ κέντρον τοῦ ἄλωνιου.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). **Με ἄλογα,**

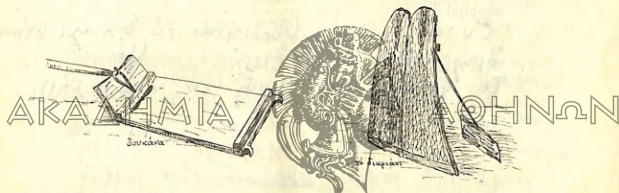
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σταγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

**Ἡ ἀρχὴ τῆς κυκλικῆς ἐκπύσεως γίνεται
πρὸς τοῦτον περιφέρουσαι τὰ ζῶα καὶ νὰ
καταβῶν τὸ σχοινὶ ὡς τοῦτον καὶ νὰ
(τὰ ζῶα) πρὸς τὸν κέντρον τοῦ ἄλωνιου.**

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεде-
μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα) Τὰ ἴδια
 ἐν αὐτῇ μὴ ἐξ ἑνὸς συνδεδεμένα μὲ τὸ ἐκκρινεῖται ὡς ἀπὸ
 ἐλαστικῆς 30-40 βλ. ἀπορροῦν τὸ ἐκκρινεῖται τοῦτο
 προσδίδεται ὡς τὸ ἐκκρινεῖται.

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των. *ὡς ἐκκρινεῖται*

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρια-
 κά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ά.) Ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυμένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων.

*Κατὰ τὸν ἴδιον
 τρόπον γίνονται ἐνταῦθα οἱ ὅροι τὰ προϋόντα
 ταῦτα. Χρησιμοποιεῖται τὸ δικριάνι (βιδυρον) ὃ
 εἶναι κατασκευαστὸν ὡς πρὸς διαστάσεις περὶ τὰ
 30 βλ. τὸ ὅσον ἔχει μήκος $1\frac{1}{2}$ ἔως $1\frac{3}{4}$ μ.
 τὸ ἐκκρινεῖται ἐκ τοῦ ἐκκρινεῖται τοῦ
 ζυγοῦ, ὅπου κατασκευάσθητο ὑπὸ τοῦ ἴδιου.*

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; ... ^{ἔξασε ἐλκ}
 ἔκ τῆς 4 ἡμέρας (θέρμ. 4 μ.η). Πάυση ἀρχαίαι
 περὶ τὸ 10 π.μ. καὶ τερματίζει περὶ τὸ 16.00.
 διὰ τὰ θηαμαρμάρων τὴν ἐπομένην. —

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

ἐν ταύτῃ χρησιμοποιεῖται τὸ διχάλι ἔξασ
 ὅμω περὶ 3 πομ. ξύλου
 τὸ δουκράνι καὶ τὴν αὐτὴν τὸ μαρμαράνι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόππους στάχης ; ... ^{Με τὸ δουκράνι}

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα) ...

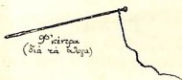
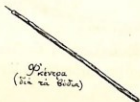
χρησιμοποιεῖται ἡ βουκέντρα (κακουτρίκι)
 μήκος ξύλου 1,50 μ. καὶ 1,50 περίπου τὸ ^{ἔξασ}
 δουκράνι. ^{ἔξασ}

καὶ

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ... ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΛΩΝΙΣ. ...

ἡμερησίῃ.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

Δὲν τὰ θνομάζων.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες καλούμενοι ἀλωνοῦντες καὶ ἀγωγάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν ... ΑΝ ΤΕΝ

Ἰδοὺ ἰδιότητος, ἀλυνεὶ δὲ ἰδιος δὲ γεωργός
ἀλυνεὶ ὡς παίρνει ἄλλον ὅχι ἑαυτὸν
ἰδιότητος ἀλυνιστὴν.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἀλλὰ μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Υπῆρχε ὁ κοπ. παλαιά. ἄλλὰ εἰς ὅσον δὲν
διέθετον ποδὶν α. μετ' αὐτὸν.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του; .....

Δὲν ἐγγύρε θνομασίαν. εἶχε μῆκος περὶ τοσοῦτον
πᾶχος δὲ 0,8μ. κατεσκευάζετο ἀπὸ οἰονδύπολε ξύλου

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἐξίσταται) χρήσις τῷ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... *ὅτι τὸ αὐλὸν καὶ*
ὅτι ἦσαν τὰ δημητριακὰ.

κόπανος στρογγυλός

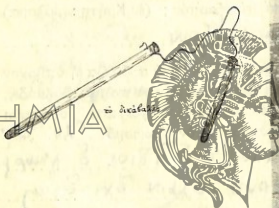

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ καὶ σπέντα μακρὸν ἔχει τὸ δημητριακόν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ἐν δικάσει

ΔΟΧΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν; *ἐγένετο ὑπὸ μόνῃ καὶ οἰκο-*
γενείᾳ. ἐν τῇ ἐκείνῃ ἀρρηγοβαθίᾳ καὶ ἀφ' ἑ-
καστῆς ἐκείνης πτωστῆς καὶ οἰκογενείας. Πάντῃ
καὶ ἀφ' ἑκαστοῦ καὶ τῶν ἀφ' ἑκαστοῦ.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιασθήματα ἢ φωτογραφίας) *ἔχρησαν τοὺς σταχύους τὸ κοπῆμα τῶν ἐξ ὧν λήναι τὴν ἰσχυρὰν (κατάωθεν). ἔχρησαν ἱερομῆα ἐπὶ τῶν ἀποδοτῶν δὲν ὡς ἔρχετο διὰ λόγῳ τῇ ἐλαχίστῃ ποσότητι.*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ; *ὄχι*
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνετο χρῆσις ἀλωναριστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Χρησὶς (ἐλαχίστη) τῆς μηχανῆς ἐγένετο ὑπὸ προέδρου πρὸ 15 ἐτῶν.*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωναρισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *ὁ σταχύς δὲν φέρειν ὄνομα. τὸ ἐργαλεῖον εἶναι τὸ δικριάνι. μετρητὴ ὁδὸν λαμβάνειν τὸν ἔμπεδον ἐπὶ τῶν καρυφῶν καὶ τὸ φτυάρι.*

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο... ~~ὁ κερματισμὸς~~

ἔχει δαῖμα σταφύλον. Ἀνὶ δὲ δέκεται καὶ
ἐν τῷ αὐτοτέρῳ θείμῳ.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... ~~Μὲ τὸ αὐτὸ~~

καρποφάνη... καὶ... κερματισμὸν... ἐν τῷ φτυάρι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

ἄνδρα καὶ γυναῖκα οὐκ εἰδικὸς λιχνισ-
τής.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

ἔδω λείπονται καὶ κερματισμὸν τὰ ἀναπομένοντα.
τεμάχια γίνονται, χρησιμοποιοῦνται διὰ τῶν
βρενθῶν. Ἀνὶ φίνεται δεύτερον λείπονται
διὰ ταῦτα.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

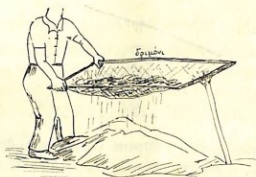
- 6) Ἄφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

τὰ πέρων ἀπὸ τὸ κόσκινο τὰ κούμπια
 παραμένοντες τὸ κόσκινο (ντριμόνι μὲ
 κουδρή, δριμή)

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

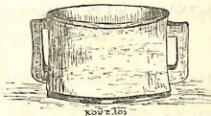
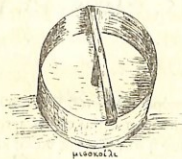
νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

Γίνεται ὑπὸ γυναικὸς μὲ τὸ ντριμόνι.

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφῃς αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

... Δὲν ὑπεβάρησαν το ὄφρυαί πρὸς ἄνω.

2) Ποία ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν).....

Παλαιότερα τα ἐκείνων με

μόδινα (ἐμβαλὼν μόδινα πρὸς πρὸς 35 λίτρας).
Ἀρτοῦν ἐφύεν χρῆμα τῶν λατῶν (δοχείων
νευρεφάιν).

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποία δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθεῖας).....

ἐντὸς τῆς οἰκίας εἰς δοχεῖα.
ἢ βαρεῖα.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἄχυρον ἐτοποθήθη
ἐκ τῶν ἀποθήκων

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...
Μὲν τὸ ἀλώνισμα ἐξ ἀχρῶν μὲ με-
τὰ τὸν στάχυν.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Α'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Πυρὰ ἀναβούται τὴν 23 Ἰουνίου.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; Μὲν
τὸ ὑπὸ βαλκόνιον. ἕως τὸ μεσημέριον
χωριστὸν (ἡ ἀπὸ τῆς).

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Δέν έδιναν θυομαβίαν

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν την πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος; ....

βιοι.

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.

Τά κλέπτουν; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος; ... Ο μαθη. έπαιρνε

από τό βήζι των από λίγα. Δέν τά
έχρηστον.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Ο μαθη. φέρει από τό βήζι του
λίγα ξύλα και έναν συμμετρικωδ
βιοι, ανάβειαι ή φωτιά

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, έορκία, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερές),

Επυδοσαν επανω από τών φωτιών
αόμην και οί ήλικιωμένοι, έσαν
εμμένονα ή φωτιά.

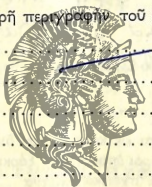
- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

Δω ύψους τοίχων εδάμας

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε, λεπτομερῶς) .....

201.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερή περιγραφήν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ